

החלטת סגן הממונה על המשמעת – פסק דין

1. לפי כתב הקובלנה המונח לפניי, הנקבל נרשם ללימודים בסמסטר ב' תשפ"ב (לתכנית במסגרת הפקולטה למדעי הרוח). במסגרת הליך ההרשמה והקבלה הנקבל נדרש להמציא אישור על בגרות או לימודים בקדם מכינה (בציון מעבר מסוים). הנקבל המציא תעודת מכינה המאשרת כי למד ארבעה מקצועות: כתיבה אקדמית, אנגלית, פיסיקה ומתמטיקה. האחראית על הרישום פנתה לאותה מכינה ישירות וביקשה לקבל מהם את האישור האמור. מהמכינה בתגובה נשלח אישור כי הנקבל למד שלושה מקצועות בלבד (ללא פיסיקה); עוד עלה כי הנקבל העלה את ציוניו במקצועות אותם כן למד. לפי כתב הקובלנה, אם כן, הנקבל זייף את ציוני המכינה והוסיף מקצוע בפיסיקה (בציון 90) למרות שלא למד זאת בפועל. בכך מייחס כתב הקובלנה לנקבל עבירות של ביצוע מעשה תרמית לשם קבלת זכויות באוניברסיטה; והתנהגות שאינה הולמת (עבירות לפי סעיפים 29.2 ו-29.10 לתקנון המשמעת סטודנטים – (תשס"ח) [להלן – התקנון]).
2. דיון הקראה (מקוון) נקבע ליום 26.1.2022. מספר ימים טרם מועד הדיון כתב הנקבל למזכירות האקדמית. במכתבו הודיע הנקבל כי לא יתייצב לדיון והסביר את הרקע למעשיו (ראו גם בהמשך). הנחיתי את המזכירות ליצור קשר טלפוני עם הנקבל ולהבהיר לו שאת טיעוניו עליו לפרוס במסגרת הדיון בעניינו, וכי ניתן יהיה לקיים דיון בהיעדרו (ס' 54 לתקנון). למרות זאת, הנקבל לא התייצב לדיון שנקבע. החלטתי שלא לקיים את הדיון במועדו ולקיים דיון נוסף, שבוע לאחר מכן. גם לדיון זה לא התייצב הנקבל, והחלטתי הפעם לקיים את הדיון בהיעדרו.
3. הקבילה עתרה לעונש הרחקה משמעותי, של 10 שנים. לטענת הקבילה זיוף מסמך בנסיבות אלו – כדי לעבור ב"שער" הכניסה לאוניברסיטה¹ – הוא מעשה חמור שנדרשת לו תגובה משמעותית. לתמיכה בעמדתה הקבילה הפנתה לעניין ד-48/2020, בו מועמד זייף ציון פסיכומטרי על מנת להתקבל לפקולטה לרפואה – והורחק לעשרים שנה מהאוניברסיטה (ולצמימות מהפקולטה לרפואה).
4. להשלמת התמונה אציין כי, בעקבות הדיון (המקוון) שנערך במעמד צד אחד, ביקשתי את הבהרת הקבילה לגבי השלכות הזיוף על קבלת הנקבל ללימודים. נמסר מטעם האחראית על התכנית הרלוואנטית כי לזיוף הייתה משמעות מכרעת – על מועמדים לתכנית הרלוואנטית לעמוד במוצע 85, והנקבל לא היה עומד בו אילולא הוסיף קורס ושינה את הציונים בתעודת המכינה.
5. מהו, איפוא, העונש הראוי בענייננו? זיוף מסמך הוא מעשה חמור, שגובל בפלילים. אני מסכים עם עמדת הקבילה כי עבירת זיוף מצד מועמד לאוניברסיטה מצדיקה התייחסות מיוחדת לחומרה (וראו גם עניין ד-48/2020 הנ"ל). קשה לראות גם בזיוף התעודה, בנסיבות המקרה, כשל רגעי – הנקבל יצר קשר עם המזכירות מספר פעמים, ושלח את התעודה המזויפת לפחות פעמיים במהלך שנת 2021.
6. מנגד, עומדים בפניי גם שיקולים לקולא. במכתבו למזכירות האקדמית פירט הנקבל את נסיבות חייו הקשות – הוא עבר בין מסגרות בצעירותו – ואת מצבו הרפואי הבעייתי (עליו הוצגו אסמכתאות). אצטט ממכתבו של הנקבל:

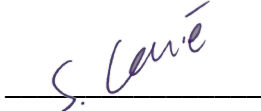
. . . לא באמת ידעתי גם מה הם ציוני המכינה שאיתם אוכל להתקבל . . . פחדתי שאולי ישנו סיכוי קטן שלא [אוכל להתקבל עם הציונים הקיימים], ויותר מהכל פחדתי שוב לשמוע את הסירוב . . . הייתי שבור והמצב הנפשי שלי לא טוב, הדבר היחיד . . . [ש]אני רואה זה להתחיל ללמוד ולהרגיש חלק מהחברה, פשוט להיות רגיל כמו כולם שיכול ללמוד באוניברסיטה . . . איש מן המניין . . .
 [אחרי הדברים שכתבתי לעיל הבנתי את המקרה לעומקו, ואני מבקש ואפילו כמעט מתחנן, אל תסגרו לי דלת שוב . . . אני רק רוצה ללמוד כמו כולם . . .

¹ להבדיל, למשל, ממקרים בהם זויף אישור מחלה כדי לקבל זכאות למועד בחינה נוסף. השוו לענין ד-89-2020.

7. אני ער למצוקותיו של הנקבל. ליבי עמו. עם זאת, כמפורט לעיל, איננו יכולים להקל ראש בזיוף התעודה בנסיבות אלו. החלטתי, אם כן, להרשיע את הנקבל בעבירות המיוחסות לו, ולהעמיד את עונשו על שבע שנות הרחקה (ועוד סמסטר) – הנקבל יוכל ללמוד באוניברסיטה בסמסטר א' תש"צ (2029). עונש זה מאזן בעיני בין הנסיבות החמורות לבין מצוקותיו של הנקבל – והוא משאיר לו פתח, מסוים, לחזור לספסל הלימודים.

8. לבסוף, אציין כי, כאמור לעיל, הדיון בתיק נערך ללא השתתפות הנקבל – שסירב להתייצב. לפי התקנון, הנקבל יכול לעתור לביטול פסק דין זה תוך 14 ימים (ס' 54.3 לתקנון).

פסק הדין ניתן היום, 20.2.2022, בהיעדר הצדדים.

ד"ר שי נ. לביא

ס' הממונה על המשמעת